

Сәнгерү ялавә

1944 ىулхи майын 5-мөшөнчен пе тухать

Муркаш район хасаче

64 (7704) №

*

Юн кун, 2009 ىулхи августан (сурла) 12-мөшө

*

Хаке ирекле

«Вырма – 2009» маршручесемпен

Хүсалыхесем уйрәм – ёңесем пәрле

«Оринино» хүсалахри В.О. Медов (сулхайра) таңан хүсалахра 30 ىул ёңсет. Кäçалхи вырмары вәл хайын пулшакане B.A. Музиковпа (сылтамра) районы комбайнсерсен амартавен пәрремеш эрнинчек малтисен иышне кече.

Çуллахи вәхт ял ёңченешен хөрү тапхар пулнине шута илсе пулә, хөвөл шеллемест кäçал хайын ашшине. Аксалтара читтернә тыр-пула пухса илме ял ёңчине чармантарас мар, тет пулә. Пәр таңан Михаил Юрий Шишокин сөртсе пыракан «Восток» тата «Оринино» хүсалахесем кäçал та районта вырмана чи малтан тухакансен пулчес. Июлөн 28-мөшениче көрхи тыр пуссине тухнә комбайнсерем «Восток» иртнә көснерни күн күнөхес хайсен «хир карапесене» техуход таңатчес. Тепер күн сүртисем сине «сывлажне»

тәрәслене комбайнсемпен йөркеллән тухса каяшан ёнте.

Көрхи культурасене пухса көртсе пәртәмәр. 125 гектар цинчен 420 тонна тыр пустарса көртәмәр, – паллаштарать хүсалахри лару-тәрупа унан ертүси Михаил Николаевич. – Тухац 34 центнер ылларах пулчес.

Калас пулать, кäçал күнта пулас җакара пухса илес сөре 3 экипаж чаршашнаты: Ю.Г. Овчинников, Р.В. Васильев, В.В. Ефремов. Пурте хайсен ёңне кäмләттан таңатчес. Ку вәл чанах та җапла пулни Юрий Германович пулла-

шаканен Н.Д. Шарикован саңахенчен тө уссанаха күрәнчә:

– Ең условийесем тивәстереңсө. Кäntärlaxi тата касхи апата вырна тухсах читтерессө. Михаил Николаевич куллен пирен ёңсе кäсäлланса таңаты, – тет вәл.

Председатель каланы таңа, кäntärlap апачешен ёң үкүчинчен 25 тенкә тытса юласфө пулсан, касхине 5 сехетре вара ёссине хутшанакансене пурне те түлөвсөр читтерессө. Укын тата тыр-улам парса хавхалантармалли условисем тәрләп ёңс пурнашканен тәрләрен. Чи кирли – пурте кäмләлә җаканна.

245 гектар цинчи җурхү күльтурасене вара хүсалахра августан 23-мөш тәлнелле пухса көртме тәллев лартна. Улама түрх пустарса тирпейлессө. Ана руона чөркене сөртә А.Р. Артемьев, А.В. Пушкин агрегачесем тикесен ёңлессө. Тыры иётем сине турттарна сөртә уйрәмак Д.А. Быков җаврана-чуллә.

Иётем синче икә сменәра 8-шар ысын тата 6 гручик вай хурать. В.П. Самойловапа калацатпәр.

– Çур акине килетпәр тө ёңлеме, сөр улми-кäшмание кäларса пәтерсех каятпәр, – тет Ситуккассинчен килнәскер. – Михаил Николаевич пире машинапа пырса иләт, лесе яраты. Килешт пире кунта ёңлеме.

Ял ысынни харәсах темиже ёң тума ханхан. Выльяк апатне кунта чителекле хатәрләнә. Халә җаван пекех көрхи культурасем акма сөр хатәрлекенсем тө мэттур. Кунта уйрәмак С. Наумов таңашуллә.

Паллартмалла, пиччеше шалләп пәрпәрне хүсалах ёңсөнче пулшаш пырса. Юрий Николаевич ертсе пыракан «Оринино» комбайнсересем вәл күн көрхи культурасене пустарса көртнә хысцан түрх сүртисем сине тухнажчес.

(Беңе 3-мөш стр.).

«Вырма – 2009» конкурс пыраты

Сәнгерү ёңесем паллә

Авән уйәхен ҹуррине читтепр. Район администрацийен пуллахен хүшәвәпене вырна вәхтәнче ирттерме ишшәннә «Вырма-2009» конкурсан хөрү тапхаре пырат.

Конкурс килешвәпене августан 3-9-мөшеничи тапхарга «АКРОС-530», «ДОН-1500» класлә комбайнсем хүшшиңи амартура «Герой» хүсалахан Валерий Васильевич ЕРДУКОВ тата «Ударник» хүсалахри Алексей Владимирович СТЕПАНОВ экипажесем 324-шар тонна ёңе тыр-улам пулса таңа.

Иккемеш вырәнта Суворов яч. хис. хүсалахри Радонеж Висарионович КУЗНЕЦОВ экипаже (259 тонна). Вицсемеш вырәнта Суворов яч. хис. хүсалахри Иван Александрович НИКОЛАЕВАН экипаже(209 тонна).

«Вектор», «Енисей-954», «Полесье» класлә «хир карапесем» хүшшиңе пәрремеш вырәнта Чалов яч. хис. хүсалахри Болеслав Николаевич НИКИТИН экипаже (440 тонна). Иккемеш вырәнта 136 тонна тыр-улам ҹапса тәшәләнә кäтартупа «Ударник» хүсалахри Юрий

Александрович ВАСИЛЬЕВ экипаже. Вицсемеш вырәнта «Ударник» хүсалахри Владимир Алексеевич СТЕПАНОВ экипаже (101 тонна).

«Енисей-1200» класлә комбайнсемпен ёңлесе пәрремеш вырәнта 128 тонна тыр-улам ҹапса илес Е. Андреев яч. хис. хүсалахри Димитрий Вячеславович НИКИФОРОВ экипаже тухнә. Иккемеш вырәнта Ильич яч. хис. хүсалахри Юрий Петрович ЕГОРОВ (100 тонна). Вицсемеш вырәнта «Оринино» хүсалахри Вячеслав Осипович МЕДОВ (94 тонна).

Хамар инф.

Вәрентү

Августри конференцире экономика ыйтавесем пуләс

Йәлана көнә таңа кашни сулака август уйәхенче вәрентү ёңсөнче вай хуракансене конференцие иртет. Кäçал ынан августан 25-мөшениче ирттерме паллартна. Районти вәрентү, ҹарпаксене политики тата физкультура спорт пайен ертүси З.Ю. Дипломатова пәлтернә таңа, конференцире Калайка-

синчи вәтам шкулта пулать.

Конференцире сөкисен ёңсөнчен пүсланат. Пленарлай пайра вара районти депутатсен Пухәвә сөнните вәрентү экономика ыйтавесене тишкәрә. Конференцире теми – «Сөнә шкултан вәрентү тытамне йөркелекен механизма – вәрентү пахалахне ертсе пыраси. Сөнә шкултан экономики».

Экономика ытаптавесиме пирен районти вәрентү тытамә республикара аялти вырәнсене ишшәнать. Пәр кларса вәтамран 14, 6 ача, республикара – 19, 5. Районта пәр учитель пүснө 8 ача сөс тивет, республикара – 12. Пирен районти вәрентү учрежденийесенче пурә 499 педагог вай хурать. Весенчен нумайаше тулли ёң күнөп ёңлемест. Җаванпах

ёң үкүнин калапаше тө пәчәкreh.

Кäçалхи ыул ҹак тата ытты ыйтусене тата парас тесек шкулсен тытамне оптимизациелеме паллартна. Җапах та тәп тәллев – пахалахла тата юрхалах вәрентү. Анчах та күннән сөнә үкә-тенкә ыйтавесем мала тухнипе пур шкулта тата туса хума май сүк. Районти шкулсене 9-шә ёңс база шкуләсем. Весем вәрентүре кирлә оборудован тата техника енәнде пытисенчен самай пүян. Ку вара пахалахла вәрентүвән тәп пайесенчен пәри.

Экономика ыйтавесене халалланы конференцире кашни вәрентү учрежденийесене администрации ёңсөнене, ёңләлле ёңлекен педагогене ишхравлашсә. Весемпен пәрле вәрентү ёңсөнче хутшанакан общества ысын тата конференцире хүскатна ыттышыре пәрле тишкәрә.

Августан 27-мөшениче вара «Наци вәрентүре пүсарәвә: пирен ёңс шкул» ятпа республикара конференцире пирен районти делегация тө хутшанә.

Н. НИКОЛАЕВА.

Райадминистрацире

Хастар ёңшән – Хисеп грамоти

Район администрацийен пуллахен кäçалхи июлөн 22-мөшеничи 393 № йышәнәвәпене саксане район администрацийен Хисеп грамотипе наградалан:

1. Ял хүсалах производствинче нумай ыул хушши таңаша ёңләнешен:

– Михаил Кузьмич КИВАЛКИНА, «Моргаушский автомобильно-технический сервис» уçaк акционер обществин завод-инструментальщикне;

– Галина Александровна НИКИТИНА, «Свобода» ял хүсалах производство кооперативен-әртләх завочен бухгалтерне.

2. Сүтәнекен әрәва вәренте воспитани парас енәп тунай читенешен тата нумай ыул хушши таңашса вай хуншаш:

– Евгений Евстафьевич ЕЛЬКИНА, педагогика ёңсөн ветеране;

– Алла Андреевна КАЛИНКИНА, «Нискассинчи пәтәмшле пәнү паракан ватам шкул» муниципаллә вәрентү учрежденийен директорне.

3. Вырәнти самоуправлени органесене нумай ыул таңашса ёңсөнне активла хутшашнән – Тамара Алексеевна МЕШКОВАНА, Муркаш ял таңашен тәп специалист-экспертне.

Вырма - 2009

Ыттисемшән тәсләх

Сан ўкерчеки Болеслаев Николаевич Никитин – Чкалов яч. хис. хүсалахри чи аста механизаторсенен пәри. Таңашуллаке курах ўна иртнә ыул хүсалаха сөнәрән килнә «Вектор-410» комбайн шанса паче. Кäçал вәл районти комбайнсеренен пуринчен малтам «хир карапе» ёңе кäларма патшалах техника надзор инспекцийен ирек илчә. Комбайн юсавлә, ёң тата пушар харушларлахне паханца таңарты. «Вырмары пите хәретес мар тесе ёңе тәплә хатәрләнәтмәр», – пулчә кеске хураве «хир карапе» сүмәнчен саманлака уйрална комбайнән. Паян вәл вырма ыттисемшән тәсләх пулла таңарты.

А. БЕЛОВ сан ўкерчеке.

РАЙОНТИ ПЕРЛЕШҮЛЛӘ ХҮСАЛАХСЕМПЕ ХРЕСЧЕН (ФЕРМЕР) ХҮСАЛАХСЕНЧЕ СҮРЛА УЙАХЕН 11-МӨШЕ ТЕЛНЕ ВЫРМА ЕПЛЕ ПЫНИНЕ КАТАРНИ Колонкасене: 1. Хүсалахсем. 2. Вырма плане. 3. Вырна. 4. Улам пустарна (гектарпа). 5. Тыр-улам вәтам тухац (центнерпа).

Е. Андреев яч. хис.	689	270	80	11,1
«Волга»	244	35	35	24,3
«Восток»	380	177	162	29,8
«Герой»	647	270	200	23,1
Ильч яч. хис.	572	250	130	33,1
«ВТМ»	110	5	–	20,0
Ленин яч. хис.	430	15	–	23,3
«Моргаушская»	76	8	8	60,0
«Оринино»	687	331	235	22,4
«Передовик»	678	58	–	19,0
«Свобода»	1215	240	150	25,0
«Сеятель»	248	–	–	–
Суворов яч. хис.	1168	736	657	24,8
«Ударник»	1198	657	550	32,7
Чапаев яч. хис.	480	100	60	30,0
Чкалов яч. хис.	437	230	200	31,3
«Хлебороб»	121	–	–	–
Мичурин яч. хис.	650	60	–	12,0
«Колос»	200	50	50	15,0
«Гея»	60	30	30	16,7
«Сретинский С. К.»	130	40	10	25,0
«Бархаткин В. В.»	266	130	110	30,0
«Гаврилов В. А.»	145	50	40	10,0
«Толстов				